

Guia d'intervenció en psicologia de la salut en la SIC

Noemí Guillamón Cano
Eulàlia Hernández i Encuentra

PID_00186917

Material docent de la UOC

Noemí Guillamón Cano

Doctora en Psicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Professora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la Universitat Oberta de Catalunya i membre del grup de recerca Psinet de l'Internet Interdisciplinary Institute (IN3-UOC). Des del 2003 fins al 2012 la seva tasca docent a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Universitat Oberta de Catalunya ha estat vinculada a la psicologia clínica. Des del 2005 compagina la seva tasca com a docent i investigadora amb la pràctica clínica privada a l'àmbit de la psicopatologia infantil.

Eulàlia Hernández i Encuentra

Doctora en Psicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona. Professora dels Estudis de Psicologia i Ciències de l'Educació de la Universitat Oberta de Catalunya i coordinadora del grup de recerca Psinet de l'Internet Interdisciplinary Institute (IN3-UOC). Des del 1992 fins al 20012 la seva tasca a la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Ramon Llull i la Universitat Oberta de Catalunya ha estat vinculada a la psicologia del desenvolupament.

L'encàrrec i la creació d'aquest material docent han estat coordinats per la professora: Noemí Guillamón Cano (2012)

Primera edició: febrer 2012

© Noemí Guillamón Cano, Eulàlia Hernández i Encuentra

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2012

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Eureka Media, SL

Dipòsit legal: B-1.914-2012

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Introducció

Una persona preocupada per la seva salut pot accedir a una varietat molt àmplia d'informació a la xarxa mitjançant consultes a pàgines web, blogs, wikis, comunitats en línia, etc., que li faciliten recursos perquè pugui entendre el que li passa a ella o a una persona propera, prevenir l'aparició d'un problema, modificar l'estil de vida i millorar, en conseqüència, la seva qualitat de vida i benestar. També és un lloc per a fer consultes sobre problemes de salut a professionals i rebre orientació o tractament per mitjà d'alguna aplicació o programa interactiu més o menys personalitzat i autoaplicat o que remeti als serveis sanitaris presencials. La persona pot respondre enquestes, qüestionaris que l'informen sobre el seu estat de salut, rebre puntualment informació sobre les seves constants vitals gràcies a registres que s'actualitzen automàticament, o compartir problemes de salut seus o de familiars en fòrums o grups de discussió de persones amb necessitats similars. En definitiva, les possibilitats de la xarxa amb relació a la salut són múltiples.

En aquesta assignatura farem una pinzellada de tots aquests temes que es troben en plena expansió i evolució vertiginosa. En el primer mòdul farem una descripció dels models teòrics principals procedents de la psicologia de la salut en què se sustenten les intervencions en la societat de la informació i la comunicació (SIC), i aprendrem quines són les tècniques i procediments de modificació de conducta més utilitzats en psicologia des de l'orientació cognitivoconductual. Aquest mòdul posarà les bases per a comprendre la resta de l'assignatura. Si heu fet estudis de psicologia ja coneixereu el contingut d'aquest mòdul. En qualsevol cas, llegir-lo i revisar-lo us servirà per a posar-vos a punt per tal d'abordar els mòduls següents de l'assignatura.

En el segon mòdul, el principal d'aquesta assignatura juntament amb el tercer, es parlarà de les característiques principals de la intervenció en psicologia clínica i de la salut a la xarxa, dels avantatges i desavantatges, es descriuran maneres diferents d'intervenir en salut en la SIC i es mostraran algunes iniciatives actuals a manera d'exemple.

El tercer mòdul de l'assignatura està dedicat a parlar de l'avaluació de les intervencions. En aquest cas, es farà esment dels diferents criteris que s'usen per a avaluar les intervencions a la xarxa, segons criteris procedents de la psicologia de la salut com l'efectivitat, l'eficiència o el seguiment de la intervenció, i a criteris propis de les intervencions per mitjà de la xarxa com la viabilitat, la interactivitat, l'apoderament i la usabilitat.

Finalment, l'últim mòdul està dedicat a apuntar els criteris i recomanacions ètiques de la intervenció en psicologia clínica i de la salut en la SIC.

Què és aquesta guia? Per a què serveix?

Aquesta guia és el fil conductor del contingut de l'assignatura *Intervenció en psicologia clínica i de la salut en la SIC*, l'esquelet d'aquesta matèria. Aquesta guia presenta una síntesi dels aspectes més importants de cadascun dels mòduls en què s'estructura l'assignatura, i recomana altres lectures per treballar tots els temes en profunditat.

Cada mòdul està organitzat de la manera següent:

- Índex
- Introducció
- Objectius
- Síntesi del mòdul
- Referències
- Material obligatori
- Material complementari

Es tracta, en primer lloc, de revisar la introducció, objectius, índex i síntesi de cada tema, i, en segon lloc, estudiar les lectures i/o altres recursos proposats per a treballar més profundament el contingut de cada mòdul.

Una lectura ràpida d'aquesta guia us permetrà tenir una idea general de l'assignatura i n'establirà les bases. No obstant això, és important que treballeu amb deteniment tots els recursos que us oferim per a cada tema; d'una altra manera, la visió de l'assignatura no serà completa.

Tenint en compte que l'evolució de la tecnologia i de les seves aplicacions a la psicologia creix amb rapidesa vertiginosa, és altament recomanable, si no obligatori, que reviseu els recursos addicionals que posarem a la vostra disposició a l'aula al llarg del curs, ja que, com la mateixa naturalesa del tema que ens ocupa, aquesta assignatura serà dinàmica i canviarà al llarg de les edicions.

Continguts

Mòdul didàctic 1

Models teòrics i tècniques d'intervenció en psicologia clínica i de la salut

Noemí Guillamón Cano

1. Models teòrics principals des de la psicologia de la salut
2. Les tècniques d'intervenció principals des del model cognitivoconductual
3. Integració: intervenció psicològica en línia. Aplicació dels principis teòrics i les tècniques a la xarxa
4. Bibliografia

Mòdul didàctic 2

Intervenció des de la psicologia clínica i de la salut a la xarxa

Noemí Guillamón Cano

1. Característiques generals de la intervenció psicològica en línia. Avantatges i desavantatges
2. Modalitats d'intervenció en psicologia clínica i de la salut en la SIC
3. Intervencions verticals. Adults i nens. Exemples
4. Intervencions horitzontals. Comunitats virtuals de salut. Projecte: Associacions de pacients i TIC. APTIC
5. Intervencions amb elements de verticalitat i horitzontalitat. Projecte: Qualitat de vida de pares cuidadors de nens amb trastorns crònics
6. Bibliografia

Mòdul didàctic 3

Avaluació de les intervencions en salut a la xarxa

Eulàlia Hernández i Encuentra i Noemí Guillamón Cano

1. Avaluació de les intervencions en salut a la xarxa
2. Bibliografia

Mòdul didàctic 4

Aspectes ètics de la intervenció en la SIC

Noemí Guillamón Cano

1. Recomanacions deontològiques de la intervenció psicològica a Internet
2. Bibliografia

